

FUNDUSZ W DZIAŁANIU

WYZWANIA I RECEPTY

FUNDUSZ w działaniu

wyzwania i recepty

Tekst: Bohdan Kamiński

(w tekście zostały wykorzystane efekty pracy uczestników warsztatów przeprowadzonych w ramach projektu „Fundusz w działaniu”).

Redakcja i korekta: Marta Dobrzyński

Opracowanie graficzne: Jakub Malinowski

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

Copyright © Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów

Wydawca: Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów
ul. Zofii Urbanowskiej 8, 62–500 Konin
www.kss.org.pl
www.funduszesoleckie.eu
tel./faks: 63 243 75 80

ISBN: 978–83–938014–8–0

Nakład: 1500 egz.

Przygotowanie do druku i druk:
www.transdruk.pl

Konin, 2014

Fundusz sołecki jest dla wiejskich społeczności szansą i zarazem wyzwaniem. To także ważne zadanie dla jednostek samorządu terytorialnego – radnych, urzędników, sołtysów i członków rad sołeckich. Dla ułatwienia tego zadania przydatne jest formułowanie standardów dotyczących sporządzania planu rozwoju wsi, sposobu zgłaszania inicjatyw do sfinansowania z funduszu sołeckiego, animowania lokalnej aktywności w kontekście funduszu sołeckiego. Przydałyby się one także w odniesieniu do sposobu prowadzenia zebrania wiejskiego, podczas którego wieś decyduje o przeznaczeniu funduszu sołeckiego.

Podczas zebrania sołtysi są zdani wyłącznie na siebie, nie mają wsparcia prawnego ani sekretarek (sekretarzy), nie ma osób pilnujących porządku (np. „straży sołeckiej”), zazwyczaj nie ma opracowanych reguł postępowania. Sołtysi mogą liczyć jedynie na życzliwą pomoc współmieszkańców. A tymczasem zarządzanie funduszem sołeckim i zarządzanie lokalną aktywnością na wsi to zadanie wymagające przestrzegania uzgodnionych reguł i stosowania technik ułatwiających sprawne postępowanie.

Ta publikacja dowodzi, że wystarczy niewielkie wsparcie – kilka spotkań, szczypta porad, uporządkowanie pomysłów – i powstają recepty, skrojone na miarę konkretnego sołectwa.

W tekście wykorzystano oryginalne materiały opracowane przez sołtysów i innych mieszkańców wsi. Czy da się z nich skorzystać? Odpowiedź na to pytanie wypada pozostawić czytelnikom.

SPIS TREŚCI

Plan rozwoju wsi

Buszkowo Parcele	5
Buszkowo Wieś	9
Dębina	12
Krzykosy	16
Murowaniec	19
Trzciniec	24
Zbójno	28

Projekty inicjatyw proponowanych do sfinansowania z funduszu sołeckiego

Buszkowo Parcele	33
Buszkowo Wieś	34
Dębina	35
Zbójno	38

Recepta na lokalną animację Recepta na zebranie wiejskie

gmina Białe Błota	43
gmina Kłodawa	53
gmina Skulsk	62

SOŁECTWA

- Buszkowo Parcele
- Buszkowo Wieś
- Dębina
- Krzykosy
- Murowaniec
- Trzciniec
- Zbójno

Plan rozwoju wsi może być prostym dokumentem spisany na jednej kartce papieru. Liczy się nie tylko ta kartka, ale przede wszystkim godziny spędzone na uzgodnieniu tego, **co ma być w tym planie**. Taka społeczna debata o przyszłości wspiera porozumienie i zgodę, jest podstawą dobrego wykorzystania funduszu sołeckiego.

Plan rozwoju wsi Buszkowo Parcele

Plan rozwoju wsi Buszkowo Parcele 2015

Plan służy wypracowaniu celów rozwoju sołectwa w przyszłości. Plan rozwoju sołectwa ułatwia realizację zadań i dbanie o rozwój wsi.

OPIS SOŁECTWA

Wsie Buszkowo Parcele jest położone w gminie Skulsk, w województwie wielkopolskim. Położenie sołectwa obrazuje mapa. Mieszkańcy zajmują się głównie rolnictwem, ogrodnictwem, są tu także sady wiśniowe, uprawiają warzywa i truskawki. Wsie ma ciekawą historię. Długość szkoły jest tu plac zabaw i boczna droga do lasu. Długość szkoły jest tu plac zabaw i boczna droga do lasu. Długość szkoły jest tu plac zabaw i boczna droga do lasu.

Miejscowość wyróżnia duży potencjał agroturystyczny, bardzo blisko znajdują się lasy i jeziora. Wsi nie ma sklepu i poczty, ale jest tu szkoła, przedszkole i biblioteka. Wsi nie ma sklepu i poczty, ale jest tu szkoła, przedszkole i biblioteka.

Co jest dla nas ważne?

- mieszkańcy sączą wodę z kolumny
- droga jest w złym stanie
- odprowadzanie ścieków wsi

Jakie są nasze potrzeby?

Sołectwo ma potrzeby związane z rozwojem:

1. **dotyczy infrastruktury technicznej, w tym:**
 - poprawa jakości nadzoru nad wodą
 - utrzymanie bieżących kosztów z budżetu
2. **dotyczy oświaty i kultury:**
 - utworzenie klubu dla dzieci
 - utworzenie klubu dla młodzieży
 - zapewnienie bezpiecznego wypoczynku wsi
3. **dotyczy zapewnienia bezpieczeństwa, w tym:**
 - zapewnienie bezpieczeństwa wsi
 - zapewnienie bezpieczeństwa wsi
4. **dotyczy kultury i sportu, w tym:**
 - zapewnienie bezpieczeństwa wsi
 - zapewnienie bezpieczeństwa wsi

STRATEGICZNE CELE ROZWOJU WSI BUSZKOWO PARCELE NA LATA 2015-2020

1. **Wzrost poziomu życia i rozwoju**
2. **Wzrost poziomu życia i rozwoju**
3. **Wzrost poziomu życia i rozwoju**
4. **Wzrost poziomu życia i rozwoju**

Działania na rzecz rozwoju wsi obejmują m.in.:

- wypracowanie strategii rozwoju
- wypracowanie strategii rozwoju
- wypracowanie strategii rozwoju
- wypracowanie strategii rozwoju

EFEKTY

- wypracowanie strategii rozwoju
- wypracowanie strategii rozwoju
- wypracowanie strategii rozwoju
- wypracowanie strategii rozwoju

TYTUŁY PROPOZYCJE DO FINANSOWANIA Z FUNDUSZU ROZWOJOWEGO

PROBLEM	OPIS DZIAŁANIA	EFEKTY
Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju
Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju
Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju
Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju	Wzrost poziomu życia i rozwoju

Wieś Buszkowo Parcele leży w gminie Skulsk, w województwie wielkopolskim.

Sołectwo powstało w połowie XX wieku. Mieszkańcy zajmują się głównie rolnictwem i ogrodnictwem. Są tu liczne sady wiśniowe, popularna jest uprawa porzeczek i truskawek.

Wieś ma ciekawą historię. Działa szkoła, jest tu plac zabaw, boisko do piłki nożnej i do siatkówki. Działa też koło gospodyń wiejskich, aktywnie angażujące się w wydarzenia na wsi i w gminie. Położenie sołectwa obrazuje mapa.

Miejscowość wyróżnia duży potencjał agroturystyczny, bardzo blisko znajdują się lasy i jeziora. We wsi mieszka i tworzy malarka, autorka pejzaży i innych obrazów. Jest też osoba zajmująca się rękodziełem artystycznym (m.in. bukiety, ozdoby świąteczne, kompozycje kwiatowe).

Co jest dla nas ważne?

- szczególnie cenimy zaufanie,
- praca jest ważnym elementem życia,
- odpowiedzialność jest dla nas ważną wartością.

Jakie są nasze potrzeby?

Sołectwo ma potrzeby związane z rozwojem:

1. Dobra infrastruktura techniczna, w tym:

- o poprawa jakości nawierzchni dróg,
- o urządzenie bezpiecznych ścieżek dla pieszych i rowerzystów.

2. Dbłość o wieś, np.:

- o dbanie o porządek i estetykę,
- o ustawienie koszy na odpady,
- o zamontowanie ławek przy chodnikach.

3. Pobudzenie zainteresowania podjęciem pracy, w tym:

- o zapewnienie bezrobotnym odpowiedniego wsparcia.

4. Obecność kultury w życiu codziennym, np.:

- o wyjazdy do kina lub na koncerty, na wycieczki itp.,
- o pobudzanie aktywności kulturalnej mieszkańców.

STRATEGICZNE CELE ROZWOJU BUSZKOWA PARCELI NA LATA 2015–2030

1. Są bezpieczne drogi i chodniki.

2. Wieś dba o integrację osób starszych.

3. Sołectwo jest zadbane i estetyczne.

4. Mieszkańcy rozwijają aktywność zawodową, kulturalną i społeczną.

Działania na rzecz rozwoju wsi obejmą m.in:

- urządzenie i modernizację terenów i urządzeń rekreacyjnych,
- wykonanie nawierzchni asfaltowej,
- modernizację oświetlenia ulicznego,
- rozbudowę bazy dla pracowników sezonowych,
- domowy wyrób lokalnych produktów spożywczych i codziennego użytku,
- organizację sprzedaży lokalnych wyrobów,
- uczenie i propagowanie wiejskich tradycji, np. wypieku chleba.

OCZEKIWANE EFEKTY:

- przeciwdziałanie uciekaniu mieszkańców wsi do miasta,
- ożywienie wiejskich tradycji,
- mobilizacja mieszkańców wsi do podejmowania wspólnych przedsięwzięć,
- zwiększenie atrakcyjności agroturystycznej,
- rozwijanie małego (domowego) przetwórstwa spożywczego i gastronomii,
- więcej pracujących mieszkańców.

Co jest dla nas ważne?

Ważne są dla nas:

- motywacja, związana z mobilizacją do działania,
- wzajemny szacunek dla każdego mieszkańca,
- zgoda, czyli wzajemne zrozumienie i dążenie do ugody.

Jakie są nasze potrzeby?

1. Rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym:

- o oświetlenie dróg,
- o poprawa jakości nawierzchni dróg.

2. Urządzenie miejsca do spotkań mieszkańców.

3. Większa dbałość o wieś, np.:

- o dbanie o zagospodarowanie odpadów,
- o zadbanie o psy mieszkańców i bezpańskie psy.

4. Poprawa dostępności transportu zbiorowego.

5. Wzrost zainteresowania podjęciem pracy, w tym:

- o zapewnienie bezrobotnym odpowiedniego wsparcia.

6. Większa obecność kultury w życiu codziennym, np.:

- o wyjazdy do teatru, kina lub na koncerty itp.,
- o pobudzanie aktywności kulturalnej mieszkańców.

STRATEGICZNE CELE ROZWOJU BUSZKOWA NA LATA 2015–2030

1. Dobrze rozwinięta infrastruktura.
2. Mieszkańcy są pracowici i gospodarni.
3. Ładne, zadbane i bezpieczne Buszkowo.
4. Mieszkańcy żyją w zgodzie i z kulturą.

Co możemy zrobić, żeby zaspokoić nasze potrzeby?

Działania na rzecz rozwoju wsi obejmą między innymi:

- budowę oświetlenia ulicznego,
- budowę placu zabaw, boiska sportowego, ścieżek rowerowych,
- domowy wyrób serów, konfitur, przetworów mięsnych lub leśnych oraz wypiek chleba i innych produktów,
- mobilizację mieszkańców wsi do podejmowania wspólnych przedsięwzięć,
- ożywienie wiejskich tradycji,
- przeciwdziałanie uciekaniu mieszkańców wsi do miasta,
- remont i modernizację dróg,
- rozbudowę turystycznej bazy noclegowej,
- rozwijanie domowego przetwórstwa spożywczego i gastronomii,
- sprzedaż lokalnych wyrobów,
- tworzenie miejsc pracy,
- uczenie i propagowanie wiejskich tradycji, np. wypieku chleba,
- upowszechnianie kultury,
- wynajmowanie miejsc noclegowych,
- zwiększenie atrakcyjności agroturystycznej.

Plan rozwoju wsi Dębina

Plan ma na celu

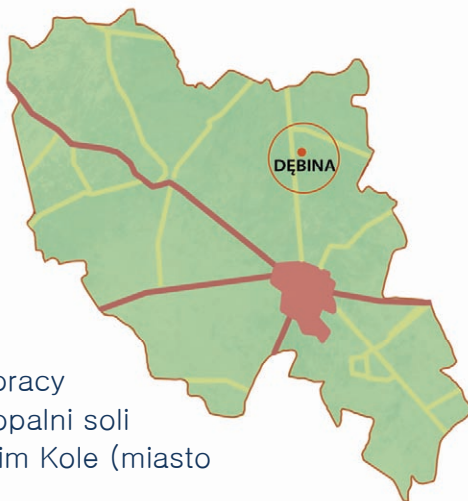
- usystematyzowanie informacji o tym, co mamy i czego nie mamy (diagnoza i potrzeby),
- ułatwienie pozyskiwania funduszy na rozwój wsi,
- rozważenie, co leży w możliwościach sołectwa, a co wymaga pomocy z zewnątrz,
- wprowadzenie porządku w postrzeganiu wsi i planowanych działaniach oraz kształtowaniu wizerunku i wytyczaniu celów,
- dopasowanie rocznych inicjatyw do wieloletnich zamierzeń,
- podporządkowanie rocznych inicjatyw finansowanych z funduszu sołeckiego długofalowym celom rozwoju wsi.

Nazwa wsi wywodzi się od wyciętego lasu dębowego (dębiny). Pierwsze wzmianki o wsi pojawiły się w XVII wieku.

Wieś Dębina o powierzchni blisko 560 ha zamieszkiwana jest przez około 250 osób [2014] i liczy sobie około 90 gospodarstw. W pobliżu znajduje się las mieszany zamieszkiwany przez sarny, lisy, dziki i liczne ptactwo (m.in. sójki, kosy, jasiołuszki).

We wsi znajdują się kapliczki oraz pozostałości zabytkowego niemieckiego cmentarza.

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców Dębiny jest rolnictwo, w tym: hodowla bydła i trzody chlewnej oraz uprawy, głównie rzepaku i zbóż, a także ziół. Niektórzy mieszkańcy znajdują zatrudnienie w zakładach pracy poza Dębina, głównie w kopalni soli w Kłodawie oraz w pobliskim Kole (miasto powiatowe).

Na terenie miejscowości działa ochotnicza straż pożarna oraz komitet odnowy wsi.

Co jest dla nas ważne?

Liczą się dla nas w szczególności:

1. **Dbałość o naturę**, czyli dbanie o czystość, estetykę naturalnych terenów i nowe nasadzenia.

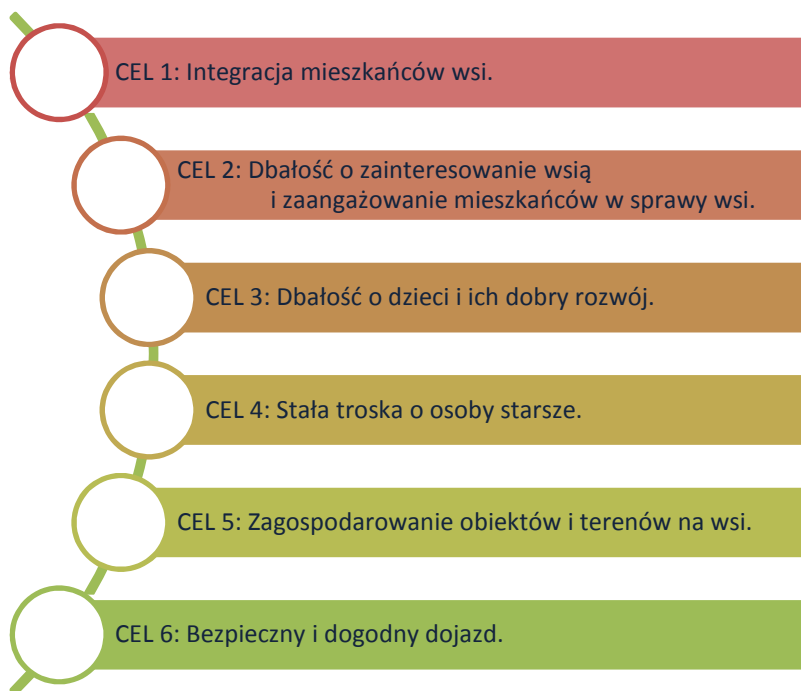
2. **Troska o dzieci**, wyrażająca się zagospodarowaniem terenu na plac zabaw, organizowaniem zabaw i zajęć rozwijających różne umiejętności.
3. **Szacunek**, który rozumiemy jako troskę o wszystkich mieszkańców, a szczególnie o osoby starsze i będące w potrzebie.
4. **Tradycja** przejawiająca się w wypłataniu wieńców dożynkowych i pielęgnowaniu obyczajów.
5. **Porozumienie**, które oznacza umiejętność dochodzenia do kompromisu i zgody.
6. **Gospodarność** i zaradność, oznaczające troskę o ekonomiczny byt oraz dobre wykorzystanie tego, co mamy i dbałość o wieś.

POTRZEBY I OCZEKIWANE ZMIANY

1. Mamy potrzebę spotykania się po to, żeby być razem i wspólnie radzić o ważnych sprawach. Potrzebujemy miejsca na nieformalne spotkania, integrację i wspólną zabawę.
2. Zależy nam na tym, aby mieszkańcy interesowali się sprawami wsi i angażowali w działania, które przyczynią się do rozwoju wsi i lepszych stosunków sąsiedzkich.
3. Dzieci potrzebują troski ze strony dorosłych. Potrzebują też miejsca do bezpiecznej zabawy i rozwijania swoich zainteresowań poprzez udział w zorganizowanych zajęciach.

4. Osoby starsze potrzebują naszej troski, bo nie zawsze sobie radzą z wyzwaniami codziennego życia. Niekiedy jest im potrzebna rozmowa i dobre słowo, aby czuli, że są ważni i potrzebni.
5. Zależy nam na właściwym wykorzystaniu obiektów, które są we wsi. W szczególności ważne jest wykorzystanie budynku po szkole na cele służące potrzebom mieszkańców.
6. Ważny jest dla nas bezpieczny i dogodny dojazd do odległych miejsc, dlatego chcemy dbać o stan dróg, przystanków i parkingów.

CELE

Plan rozwoju wsi Krzykosy

Plan rozwoju wsi sporządziliśmy po to, aby:

- zająć się potrzebami mieszkańców naszego sołectwa,
- wypracować wizję rozwoju wsi,
- przedstawić propozycje celów i efektów działań,
- skupić się na tym, czego potrzebuje wieś,
- pobudzić sołeckie inicjatywy,
- pozyskać środki na nasze przedsięwzięcia.

Wieś Krzykosy leży w województwie wielkopolskim w powiecie kolskim i jest zamieszkała przez ok. 300 osób. Jest tu ok. 90 domostw.

W XIV wieku Krzykosy należały do starostwa w Poznaniu. Przed I wojną światową Krzykosy były siedzibą gminy. We wsi jest ekomuzeum, plac zabaw dla dzieci, a także lipowy gościniec (lipy stanowią pomniki przyrody).

Przez miejscowość przepływa rzeczka Rgilewka. Jest tu zabytkowy zespół pałacowo-parkowy z początku XIX wieku ze stawem. We wsi działa od 1945r. ochotnicza straż pożarna odpowiedzialna za ochronę przeciwpożarową. Okoliczne lasy i łąki zamieszkują sarny, lisy, zające, kuropatwy, bażanty i bociany oraz inni przedstawiciele fauny.

Krzykosy to wieś typowo rolnicza (uprawa zbóż, rzepaku, facelii, produkcja mleka), część ludności pracuje zawodowo w okolicznych instytucjach, zakładach i przedsiębiorstwach.

Co jest dla nas ważne?

Integracja między mieszkańcami, oparta na zaangażowaniu w sprawy wsi i wspólnym spędzaniu czasu.

Poczucie wspólnej przynależności, oparte na wspólnej odpowiedzialności.

Troska o dzieci, polegająca na organizacji zajęć dla dzieci zamieszkałych lub goszczących w Krzykosach.

Dbłość o wygląd wsi, polegająca m.in. na starannym zagospodarowaniu odpadów i nasadzeniu drzew.

POTRZEBY I OCZEKIWANE ZMIANY

Zadbanie o bezpieczne drogi i skrzyżowania.

Animowanie zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz wsi, utrzymania wiejskich obiektów oraz podtrzymywania tradycji.

Organizowanie form wspólnego spędzania czasu i rozwijania zainteresowań.

Dbłość o wygląd i estetykę wsi.

Pomaganie osobom starszym w codziennym życiu.

CELE

CEL 1: Bezpieczne drogi.

CEL 2: Aktywna wieś, zintegrowani mieszkańcy.

CEL 3: Zadbane Krzykosy.

CEL 4: Osoby starsze otoczone troską.

osiedla mieszkaniowego lub wsi letniskowo-wypoczynkowej. We wsi jest dwóch rolników w pełni zajmujących się rolnictwem i żyjących z rolnictwa.

Największą atrakcją sołectwa jest Kanał Notecki, niewykorzystywany jednak dla celów rekreacyjno-wypoczynkowych. W pobliżu wsi Lipniki znajduje się jezioro wędkarskie.

Jednym z najstarszych budynków jest budynek po byłej szkole podstawowej, wykorzystywany jako świetlica dla dzieci i młodzieży oraz przedszkole.

Obok świetlicy jest boisko do piłki nożnej, które zbudowali młodzi mieszkańcy sołectwa. Na głównym skrzyżowaniu znajduje się skwer, który jest zarazem

centrum Murowańca. Jest też niewielki, stary cmentarz ewangelicki.

Od 2007 roku w Murowańcu istnieje parafia rzymskokatolicka, która ma swoją siedzibę w kaplicy. Trwa budowa kościoła. Parafia jest ośrodkiem zarówno kultu religijnego, jak i życia kulturalnego i integracji społecznej.

Od roku 2006 mieszkańcy Murowańca dojeżdżają do szkoły i pracy do Bydgoszczy korzystając z autobusu miejskiego.

Miejscowość wyróżnia położenie wśród lasów nad Kanałem Noteckim, które są terenami rekreacyjnymi. Mieszkańcy oraz przyjezdni często spacerują i jeżdżą po okolicy rowerami. Teren jest płaski, co sprzyja rodzinnej turystyce rowerowej.

**Co jest
dla nas
ważne?**

Jakie są nasze potrzeby?

1. Utrzymanie czystości w okolicznych lasach i w sołectwie:

- zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczące utrzymania czystości,
- organizowanie społecznych akcji sprzątania i utylizacji odpadów.

2. Wzmocnienie uczestnictwa i aktywności kulturalnej:

- wspólne wyjazdy do kina lub teatru i do opery,
- organizowanie występów plenerowych,
- organizowanie warsztatów twórczości artystycznej.

3. Doskonalenie infrastruktury technicznej, np.:

- rozbudowa systemu kanalizacji,
- zapewnienie dobrej jakości nawierzchni dróg i ulic,
- oświetlenie ulic,
- budowa ciągów chodnikowych,
- urządzenie szlaków rowerowych,
- zwiększenie dostępności sieci telekomunikacyjnej.

5. Poprawa bezpieczeństwa, w tym:

- edukacja mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa drogowego,
- zajęcie się bezpańskimi psami i kotami.

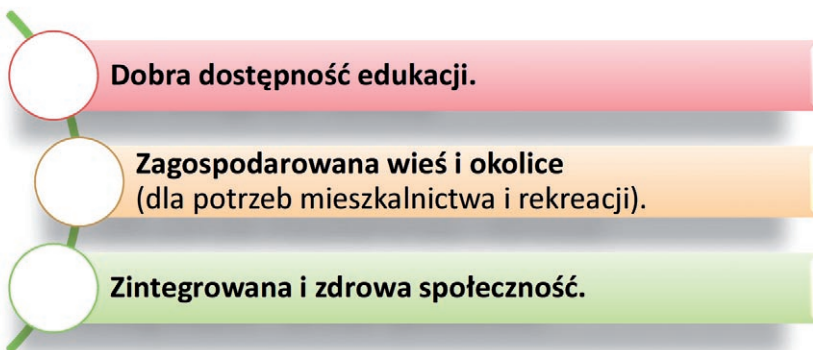
6. Poprawa dostępności transportu zbiorowego, w tym:

- wzrost częstotliwości kursowania autobusów i komunikacji bus.

7. Rozwój rekreacji:

- wytyczenie szlaków rowerowych,
- zorganizowanie bezpiecznych miejsc postoju dla rowerzystów,
- oznakowanie szlaków i miejsc odpoczynku,
- organizacja integracyjnych rodzinnych rajdów rowerowych.

STRATEGICZNE CELE ROZWOJU MUROWAŃCA

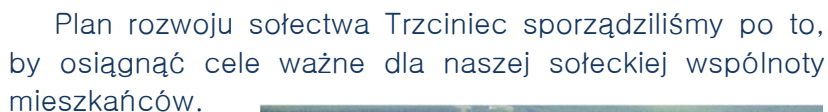

Działania na rzecz rozwoju wsi obejmą:

- budowę świetlicy, budowę / rozbudowę szkoły,
- organizowanie warsztatów rozwijających świadomość ekologiczną,
- utwardzanie dróg,
- budowę chodników,
- budowę ścieżek i szlaków rowerowych,
- budowę i urządzenie placu zabaw,
- urządzenie schroniska dla zwierząt.

OCZEKIWANE EFEKTY DZIAŁAŃ:

- dzieci i dorośli uczą się na miejscu w nowoczesnej placówce,
- mieszkańcy i przyjezdni uczestniczą w zajęciach rozwijających zainteresowania i wzmacniających więzi,
- mieszkańcy i przyjezdni bezpiecznie poruszają się po drogach i ulicach,
- wieś jest czysta i zadbana,
- mieszkańcy i przyjezdni wykorzystują naturalne zasoby dla rekreacji.

Fot. Mirosław
Sobkowiak,
Oficina
Wydawnicza Forest

OPIS SOŁECTWA

Sołectwo Trzciniec to mała wieś o zwartej zabudowie licząca ponad 500 mieszkańców.

Wieś jest odległa o 2,5 kilometra od szosy wojewódzkiej. Przez sołectwo Trzciniec położone w pobliżu lotniska przebiega linia kolejowa w kierunku Inowrocławia oraz droga powiatowa, która łączy Trzciniec z sołectwem Ciele. Przedłużenie drogi powiatowej od ul. Sowiej stanowi droga gminna, która jest nieutwardzona i przebiega przez kompleks leśny.

Droga ta łączy Trzciniec z sołectwem Zielonka. Wieś Trzciniec to jeden blok mieszkalny oraz ok. 120 działek mieszkalnych. Ozdobą naszej wsi jest ładny staw, który jest własnością prywatną. Wieś ma wodociąg, kanalizację deszczową i sanitarną. W miejscowości znajduje się zakład ceramiki budowlanej. W sołectwie Trzciniec działa świetlica „JAGÓDKA”, którą prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wieś jest pięknie zlokalizowana w obszarze leśnym, co stanowi korzyść dla mieszkańców i osób korzystających z rekreacji.

Miejscowość wyróżnia:

- bliskość lasu i jego mieszkańców,
- bliskość miasta Bydgoszczy,
- ładnie położony i zadbany staw.

Co jest dla nas ważne?

Ważne są dla nas:

- A. środowisko naturalne, które nas otacza,
- B. bycie razem – integracja mieszkańców,
- C. wszechstronny rozwój młodzieży.

Jakie są nasze potrzeby i cele?

Sołectwo ma następujące potrzeby i cele rozwojowe:

A. Ochrona środowiska naturalnego:

- lasy wolne od zanieczyszczeń,
- promocja ekologii,
- ekologiczne źródła ogrzewania.

B. Integracja mieszkańców:

- spotkania,
- dzielenie się sprawami dotyczącymi sołectwa.

C. Potrzeby rozwojowe młodzieży, w tym:

- miejsce do rekreacji i gier zespołowych,
- miejsce spotkań (służące także innym mieszkańcom),
- animowanie aktywności mieszkańców.

D. Bezpieczny i dogodny dojazd:

- dobra jakość ulic i ścieżek rowerowych,
- dogodny transport zbiorowy,
- połączenie drogowe do wsi gminnej,
- połączenie kolejowe z portem lotniczym,

Zaplanowano różne działania na rzecz rozwoju wsi.

W zakresie dbałości o naturalne środowisko:

- o organizowanie akcji sprzątania lasu,
- o promocja ekologii,
- o promowanie ekologicznych źródeł ogrzewania.

W zakresie integracji:

- o organizowanie spotkań mieszkańców,
- o organizowanie imprez rekreacyjnych.

W zakresie rozwoju młodzieży:

- o urządzenie terenów do rekreacji młodzieży,
- o urządzenie miejsca spotkań (służącego także innym mieszkańcom),
- o organizowanie zajęć rozwojowych i rekreacyjnych dla młodzieży.

W zakresie inwestycji:

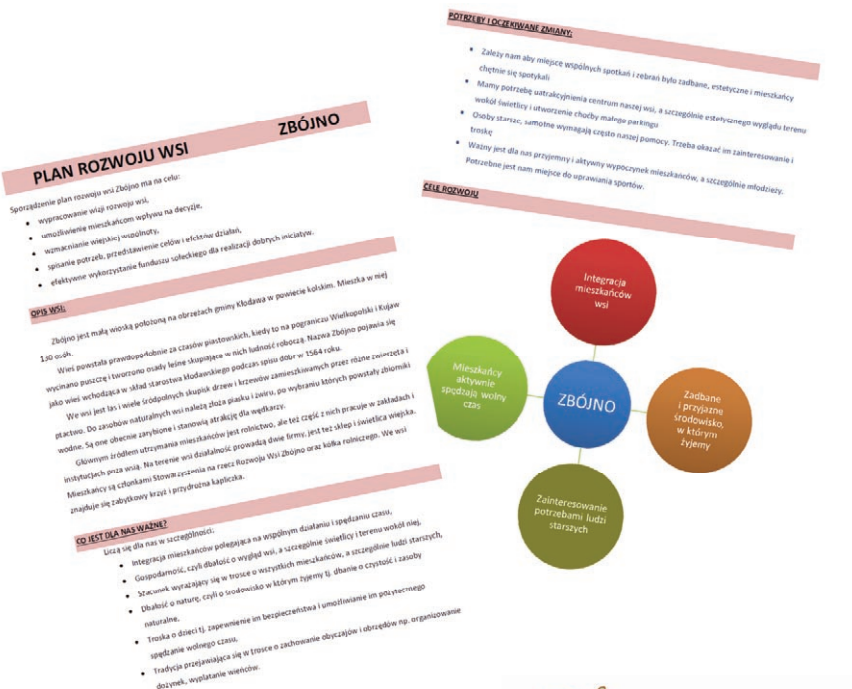
- o budowa dróg,
- o budowa sieci gazowej.

OCZEKIWANE EFEKTY:

- czyste lasy,
- czyste, zdrowe powietrze,
- zintegrowana sołecka społeczność,
- ciekawa oferta rekreacyjna,
- młodzież wyposażona w potrzebne kompetencje,
- dogodny, bezpieczny dojazd do okolicznych wsi.

Plan rozwoju wsi Zbójno

Sporządzenie planu rozwoju wsi Zbójno ma na celu:

- wypracowanie wizji rozwoju wsi,
- umożliwienie mieszkańcom wpływu na decyzje,
- wzmocnienie wiejskiej wspólnoty,
- spisanie potrzeb, przedstawienie celów i efektów działań,
- efektywne wykorzystanie funduszu sołeckiego dla realizacji dobrych inicjatyw.

OPIS WSI

Zbójno jest małą wioską położoną na obrzeżach gminy Kłodawa w powiecie kolskim. Mieszka w niej 130 osób.

Wieś powstała prawdopodobnie za czasów piastowskich, kiedy to na pograniczu Wielkopolski i Kujaw wycinano puszcze i tworzone osady leśne skupiające w nich ludność roboczą. Zbójno pojawia się jako nazwa wsi wchodzącej w skład starostwa kłodawskiego podczas spisu dóbr w 1564 roku.

We wsi jest las i wiele śródpolnych skupisk drzew i krzewów zamieszkiwanych przez różne zwierzęta i ptactwo. Do zasobów naturalnych wsi należą złoża piasku i żwiru, po wybraniu których powstały zbiorniki wodne. Są one obecnie zarybione i stanowią atrakcję dla wędkarzy.

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo, część z nich pracuje również w zakładach i instytucjach poza wsią. Na terenie wsi prowadzą działalność dwie firmy, jest też sklep i świetlica wiejska. Mieszkańcy są członkami Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Wsi Zbójno oraz kółka rolniczego. We wsi znajdują się zabytkowy krzyż i przydrożna kapliczka.

CO JEST DLA NAS WAŻNE?

Liczą się dla nas w szczególności:

- integracja mieszkańców polegająca na wspólnym działaniu i spędzaniu czasu,
- gospodarność, czyli dbałość o wygląd wsi, a szczególnie świetlice i terenu wokół niej,
- szacunek wyrażający się w trosce o wszystkich mieszkańców, a szczególnie o ludzi starszych,
- dbałość o naturę, czyli o środowisko, w którym żyjemy tj. dbanie o czystość i zasoby naturalne,
- troska o dzieci, tj. zapewnienie im bezpieczeństwa i oferty pożytecznego spędzania wolnego czasu,
- tradycja przejawiająca się w trosce o zachowanie obyczajów i obrzędów np. organizowanie dożynek, wypłatanie wieńców.

POTRZEBY I OCZEKIWANE ZMIANY

- Zależy nam na tym, aby miejsce wspólnych spotkań i zebrań było zadbane, estetyczne i dobrze urządzone – dzięki temu mieszkańcy będą chętnie się spotykali.
- Mamy potrzebę uatrakcyjnienia centrum naszej wsi, a szczególnie estetycznego wyglądu terenu wokół świetlice i utworzenie choćby małego parkingu.
- Osoby starsze, samotne wymagają często naszej pomocy. Chcemy okazywać im zainteresowanie i troskę.
- Ważny jest dla nas przyjemny i aktywny wypoczynek mieszkańców, a szczególnie młodzieży. Potrzebne jest nam miejsce do uprawiania sportów.

CELE ROZWOJU

Sporządzenie planu rozwoju wsi to nie lada wyzwanie. Warto to wyzwanie podjąć, by rozważyć różnorodne inicjatywy mieszkańców i dobrze wykorzystać fundusz sołecki. Zgłoszona inicjatywa powinna odnosić się do konkretnej potrzeby. Ważne jest też uzasadnienie, w jaki sposób realizacja zadania poprawi warunki życia mieszkańców lub przyczyni się do rozwoju wsi i gminy.

Projekty inicjatyw

proponowanych do sfinansowania z funduszu sołeckiego

SOŁECTWA

- Buszkowo Parcele
- Buszkowo Wieś
- Dębina
- Zbójno

Cele rozwoju wsi pomagają wybrać to, co ważne i skupić się na wybranych sprawach. Osiągnięcie celów zapisanych w planie rozwoju wsi zależy od tego, **co zostanie zrobione**. Sołtys, rada sołecka i grupa mieszkańców mogą wskazać propozycje inicjatyw, które mają być sfinansowane i wykonane – często z udziałem mieszkańców wsi.

Projekty inicjatyw

proponowanych do sfinansowania z funduszu sołectkiego

PROJEKTY SOŁECTWA BUSZKOWO PARCELE

OŚWIETLENIE DROGI

DZIAŁANIE

Zainstalowanie oświetlenia ulicznego.

EFEKT

Droga jest oświetlona.

Uzasadnienie

Oświetlenie wsi jest ważne dla mieszkańców, bo zapewni bezpieczeństwo w poruszaniu się na odcinku trzech kilometrów na trasie od szkoły do lasu. Na oświetleniu skorzystamy wszyscy, w szczególności dzieci, które wracają do domu późnym wieczorem. Poprawi się widoczność, wieczorami zrobi się bezpieczniej i przyjemniej. Dzięki oświetleniu wieś będzie piękniejsza. Orientacyjny koszt projektu oświetlenia wynosi 15 000 zł.

CHODNIK

DZIAŁANIE

Wybudowanie chodnika od przystanku w kierunku szkoły i lasu.

EFEKT

Przeście jest bezpieczne.

Uzasadnienie

Chodnik poprawia wygląd i estetykę wsi. Można bezpiecznie poruszać się rowerem i spacerować

z wózkiem dziecięcym oraz biegać. Droga powiatowa, przy której zaplanowano budowę chodnika, prowadzi do szkoły, do sklepu lub do miasta. Dzięki chodnikowi mieszkańcy poczują się bezpiecznie. Zimą chodnik będzie łatwiej odśnieżyć, co zapewni bezpieczne dotarcie dzieci do szkoły. Orientacyjny koszt budowy chodnika: 25 000 zł.

PROJEKTY SOŁECTWA BUSZKOWO WIEŚ

PROBLEMY	DZIAŁANIA / KOSZT	EFEKTY
Jest ciemno na drodze	Zainstalowanie oświetlenia [ok. 6 000 zł].	Droga będzie oświetlona, a dzięki temu poprawi się widoczność i bezpieczeństwo użytkowników.
Nie ma miejsca na spotkania mieszkańców i dlatego mieszkańcy słabo się ze sobą integrują i mają kłopot z porozumieniem w ważnych sprawach. Nie ma też miejsca na spotkania towarzyskie.	Zbudowanie wiaty o powierzchni 20 m ² , dla 15 osób zlokalizowanej w centrum wsi, wyposażonej w stoły, ławki, z oświetleniem oraz demontowanymi osłonami ścian. Wiatą będzie służyć spotkaniom mieszkańców, prowadzeniu zebrań wiejskich i integracji. [ok. 26 000 zł].	Dzięki zbudowaniu wiaty pozyskamy miejsce na spotkania, a mieszkańcy poczują się bardziej, zintegrowani, będzie też można prowadzić więcej spotkań.

PROJEKTY SOŁECTWA DĘBINA

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
nieestetyczny wygląd świetlicy	• ułożenie podłogi, • zamontowanie nowego sufitu, • wymiana tynków, • malowanie ścian	świetlica zyska estetyczny wygląd
niedostateczne zaplecze kuchenne	zaopatrzymy kuchnię w urządzenia, naczynia, garnki niezbędne do przygotowywania potraw	dobre zaplecze kuchenne

Uzasadnienie

Świetlica jest głównym miejscem spotkań mieszkańców. Gdy zostanie odnowiona, ludzie chętniej będą przychodzić na spotkania. W estetycznym, uporządkowanym wnętrzu będą się czuć lepiej. Mieszkańcy będą dumni ze swojej świetlicy. Do wyremontowanej świetlicy chętniej też będziemy zapraszać gości z zewnątrz, np. osoby prowadzące warsztaty, a to będzie wpływać na rozwój mieszkańców. Niektóre spotkania wymagają przygotowania poczęstunku. Dobre zaplecze kuchenne umożliwi przygotowanie takiego posiłku, a koszty spotkań będą niższe. Jednocześnie spotkania mogą być dłuższe.

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
niezagospodarowany teren przy starej szkole	urządzenie boiska do gier zespołowych zorganizowanie miejsca dla kibiców	Zagospodarowany teren przy starej szkole

Uzasadnienie

Zagospodarowanie terenu przy starej szkole ma służyć mieszkańcom przede wszystkim jako miejsce do uprawiania sportu. Teren ten może być również wykorzystany do organizacji imprez plenerowych, zawodów sportowych i innych spotkań. Efektem długofalowym ma być aktywizacja i integracja mieszkańców.

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
oczekujący na przystankach są narażeni na wiatr, deszcz i śnieg	zamontowanie wiat przystankowych	mieszkańcy mają dogodne warunki do oczekiwania na transport

Uzasadnienie

Wiaty przystankowe wpłyną na poczucie bezpieczeństwa. Nowe wiaty przystankowe wpłyną również na estetyczny wygląd wsi.

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
słaba troska o ludzi starszych	odwiedzanie osób starszych rozmawianie ze starszymi o ich potrzebach	osoby starsze są otoczone troską, a wieś jest bardziej zintegrowana
coraz mniejszy kontakt między mieszkańcami	organizowanie dyskusji, rozmów na różne tematy	mieszkańcy kontaktują się ze sobą coraz lepiej

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
mała aktywność mieszkańców	• bezpośrednie zaproszenie mieszkańców na spotkania • informowanie o tematyce spotkania • chwalenie ludzi za osiągnięcia • organizowanie spotkań integracyjnych	mieszkańcy są aktywni

Uzasadnienie

Wymienione działania są bardzo istotne dla integracji wszystkich mieszkańców. Zwiększenie aktywności mieszkańców i polepszenie ich kontaktów wpłyną na jakość życia w społeczności. Również poczucie bezpieczeństwa w przyjaznym otoczeniu współmieszkańców będzie większe. Ludzie będą czuli, że „nie są sami” i mogą liczyć na pomoc sąsiedzką.

Częstsze kontakty szczególnie z osobami starszymi służyć będą również rozwojowi mieszkańców.

Aktywni ludzie chętniej będą się angażować w prace dla swojej społeczności.

PROJEKTY SOŁECTWA ZBÓJNO

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
zużyta podłoga w świetlicy	wymiana podłogi	zadbana podłoga
nieestetyczny sufit w świetlicy	• odnowienie sufitu • zamontowanie nowego oświetlenia • zamontowanie elementów dekoracyjnych	ładny sufit w świetlicy
nieogrzewana świetlica	zamontowanie ogrzewania	ogrzana świetlica

Uzasadnienie

Wykonanie remontu świetlicy stworzy miejsce pełniące funkcję publiczną, społeczno-kulturalną dla mieszkańców wsi Zbójno, ale także sąsiednich wsi poprzez udostępnienie obiektu na zebrania, imprezy kulturalne, szkolenia, warsztaty edukacyjne. Będzie to również miejsce obrad Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Wsi Zbójno.

Przyjazne i atrakcyjne wnętrze świetlicy zachęci mieszkańców do spotkań, a w konsekwencji posłuży do zainicjowania pomysłów na wspólne spędzanie wolnego czasu w miejscu zamieszkania. Pomoże młodym ludziom w rozwinięciu zainteresowań, pobudzi wewnętrzną chęć

działania i zmotywuje do włączenia w życie społeczne. Zachęcona młodzież zaangażuje się w propagowanie dziedzictwa kulturowego czerpiąc z doświadczeń osób starszych.

Odnowiona świetlica przyczyni się do tworzenia silnej i spójnej społeczności naszej wsi.

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
niezagospodarowany teren wokół świetlicy	• utwardzenie placu parkingowego • posadzenie krzewów • założenie trawnika	zagospodarowany teren przy świetlicy

Uzasadnienie

Zagospodarowany teren wokół świetlicy podniesie atrakcyjność i funkcjonalność tego miejsca. Utwardzony plac ułatwi parkowanie samochodów i zachęci mieszkańców do udziału w spotkaniach i imprezach kulturalnych organizowanych w świetlicy. Wzmocni również integrację społeczeństwa z ludźmi niepełnosprawnymi, którzy będą mieli ułatwiony dojazd do miejsca spotkań i możliwość skorzystania z już istniejącego podjazdu.

Zadbany trawnik z pięknymi krzewami i klombami kwiatów będzie atrakcyjnym miejscem na spotkania w okresie letnim szczególnie dla dzieci i młodzieży. Wyremontowana świetlica wraz z uporządkowanym pięknym otoczeniem będzie też wizytówką naszej wsi. Mieszkańcy będą chętnie spotykać się w tak atrakcyjnym miejscu.

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
trudności z dojazdem osób starszych do lekarza i do miasta	zorganizowanie sąsiedzkiej pomocy w dowożeniu	dogodny dojazd osób starszych do lekarza lub miasta

Uzasadnienie

Ludzie starsi lub samotni nie zawsze mogą sobie sami poradzić w życiu. Zauważenie ich potrzeb jest przejawem naszego szacunku dla nich. Zorganizowanie sąsiedzkiej pomocy w dowożeniu z pewnością ułatwi im załatwienie wielu spraw. Poczują się dowartościowani, a w zamian zapewne chętnie podzielą się swoją wiedzą i życiowym doświadczeniem z młodszymi mieszkańcami.

Problem	Co można zrobić?	Oczekiwany efekt
trudności w uprawianiu gier zespołowych	wykonanie boiska do gry w piłkę koszykową, siatkówkę i tenisa	miejsce do gier zespołowych

Uzasadnienie

Poprzez realizację tego zadania zostaną spełnione oczekiwania mieszkańców dotyczące aktywnego wypoczynku, ponieważ do tej pory brakowało jakiegokolwiek boiska w naszej wsi. Młodzież będzie mogła rozwijać swoje zainteresowania sportowe. Rozgrywki sportowe mogą być ważnym elementem integracji i zabawy społeczności wsi, a także umożliwią udział uczestników z sąsiednich miejscowości.

KOSZTY PROJEKTÓW [tys. zł]

Lp.	Nazwa projektu	0-10	10-50	50-100
1.	Wymiana podłogi		x	
2.	Odnowienie sufitu	x		
3.	Zamontowanie ogrzewania		x	
4.	Zagospodarowanie terenu		x	
5.	Organizacja sąsiedzkiej pomocy	x		
6.	Wykonanie boiska			x

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Lp.	Zadania	Fundusz sołecki	Połączone fundusze sołeckie	Budżet gminy	Środki pomocowe	Wkład własny
1.	Wymiana podłogi		x			x
2.	Odnowienie sufitu	x				x
3.	Zamontowanie ogrzewania	x		x		
4.	Zagospodarowanie terenu	x		x		x
5.	Organizacja sąsiedzkiej pomocy					x
6.	Wykonanie boiska		x	x	x	x

Recepta na lokalną animację
Recepta na zebranie wiejskie

GMINY

- Białe Błota
- Kłodawa
- Skulsk

Lokalna animacja jest wtedy, kiedy ktoś z pomysłem zachęca innych do działania. Wiadomo – samemu nie wszystko da się zrobić. Kiedy się uda, mieszkańcy są bardziej aktywni, dyskutują, angażują się i potrzebują wtedy kogoś, kto umie taką aktywnością zarządzać. A w szczególności takie zarządzanie przyda się na zebraniu wiejskim, na którym zapadają decyzje o tym, jakie zadanie będzie zgłoszone do finansowania z funduszu sołeckiego. **Recepta na dobre zebranie** ma w tym pomóc.

Recepta na lokalną animację

Recepta na zebranie wiejskie

Jak zwiększyć świadomość mieszkańców związaną z lokalnym rozwojem?

Jak zainteresować mieszkańców uczestnictwem i współdecydowaniem?

Jak pobudzić zaangażowanie w sprawy sołectwa?

Jak zarządzać aktywnością?

Takie pytania towarzyszą pracy nad receptą na lokalną animację. Animacja oznacza tyle, co „ożywianie, aktywizacja” (Uniwersalny słownik języka polskiego, PWN). Chodzi o to, żeby podejmować działania, które pobudzą mieszkańców sołectwa do aktywności, ożywią relacje i inicjatywę. W każdym sołectwie są nieco inne uwarunkowania i potrzeby. Niekiedy konflikty z przeszłości zakłócają rozmowę o tym, co ważne i utrudniają uzgadnianie wspólnych inicjatyw.

GMINA BIAŁE BŁOTA

Mieszkańcy gminy Białe Błota, w której w marcu 2015 roku została podjęta uchwała w sprawie wyodrębnienia funduszu sołectkiego, dyskutowali o wielu aspektach animacji. Są tu zarówno pomysły na pojedyncze akcje (np. rajd dla wszystkich pokoleń), jak i na systematyczne działania (spotkania rady sołectkiej co dwa tygodnie, z wyłączeniem okresów świątecznych i wakacyjnych).

Na początek – warto zacząć od tego, **by mieszkańcy dowiedzieli się** czegoś o funduszu sołeckim, **by zrozumieli**, o co w tym chodzi. Zaproponowane działania obejmą:

- omówienie funduszu sołeckiego podczas spotkania w świetlicy,
- zorganizowanie rajdu dla wszystkich pokoleń lub wspólnego spotkania przy muzyce i przekazanie informacji o funduszu sołeckim,
- opracowanie informacji o funduszu sołeckim i zamieszczenie jej na stronie internetowej sołectwa lub gminy,
- wydrukowanie informacji o funduszu sołeckim i dostarczenie jej do wszystkich domów.

Ważne jest umożliwienie mieszkańcom **zgłoszenia propozycji inicjatyw**, służących poprawie warunków życia w sołectwie i zgodnych z planem rozwoju wsi i strategią rozwoju gminy. Zaplanowano:

- rozdanie mieszkańcom formularzy do zgłoszenia inicjatywy do sfinansowania z funduszu sołeckiego wraz z instrukcją,
- rozprowadzenie ankiety w dziesięciu punktach na terenie wsi (1500 egz.) oraz w internecie (ankieta ma określony sposób i termin zwrotu do końca czerwca, do 15 lipca rada sołecka wraz z sołtysem podsumowują wyniki, a następnie powiadamiają mieszkańców o wynikach).

„Polityka informacyjna” sołectwa obejmuje cały rok i składa się z kilku rodzajów informacji przekazywanych poprzez stronę internetową:

- ☞ informacja o funduszu sołeckim (istota funduszu, zasady, terminy itp.),
- ☞ powiadomienie o spotkaniach (10 – 12 spotkań w roku),
- ☞ powiadomienie o zebraniach wiejskich (marzec, maj, wrzesień),
- ☞ przedstawienie programu spotkania i programu zebrania wiejskiego,
- ☞ rozpowszechnienie protokołów (relacji) ze spotkań i zebrania wiejskiego (także dla tych mieszkańców, którzy z różnych przyczyn nie uczestniczyli w spotkaniu bądź zebraniu wiejskim),
- ☞ zapraszanie do dyskusji.

„Polityka informacyjna” sołectwa uwzględnia także:

- ☞ powiadamianie o działaniach podejmowanych w sołectwie,
- ☞ powiadamianie o zebraniach poprzez SMS,
- ☞ powiadamianie o zebraniach poprzez facebook,
- ☞ powiadamianie za pośrednictwem szkoły, gminnego ośrodka kultury, z ambony,
- ☞ zamieszczanie informacji na tablicy ogłoszeń bądź w gablocie ogłoszeniowej,
- ☞ wydrukowanie 100–200 ulotek o proponowanych inicjatywach (format A5, dwustronny druk) i dostarczenie do domów (40%) oraz udostępnienie w sklepach (50%) oraz w innych miejscach (10%); ulotki są opracowane w czterech wersjach i pojawiają się cztery razy w roku.

A jak może wyglądać **formularz zgłoszenia inicjatywy** przez mieszkańca?

SOŁECTWO

GINA

FORMULARZ ZGŁOSZENIA INICJATYWY do funduszu sołeckiego na rok _____

ZGŁASZAJĄCY*: _____
imię i nazwisko wieś

NAZWA
INICJATYWY

OPIS
PLANOWANYCH
DZIAŁAŃ

UZASADNIENIE

- ☞ wpływ
na poprawę
warunków życia
- ☞ znaczenie
dla rozwoju wsi
i całej gminy

ORIENTACYJNY KOSZT:

LIMIT:

*ZAŁĄCZNIK: lista mieszkańców (np. grupa 15 mieszkańców)

Zebranie wiejskie decyduje o wyborze inicjatyw do sfinansowania z funduszu sołectkiego. Skoro tak, ważne jest dobre przygotowanie do zebrania.

Jakie są cechy dobrego zebrania wiejskiego? Od czego zależy dobre zebranie?

Recepta na dobre zebranie odnosi się do kilku elementów:

UZGODNIENIE ZASAD, czyli KODEKSU DOBREGO ZEBRANIA

Wśród zasad (niektóre z nich mają znaczenie przy dużej liczebności) wskazano:

- uprzejmość,
- życzliwość,
- rzeczowość,
- zdyscyplinowanie (przestrzeganie „władzy” prowadzącego zebranie),
- uważne słuchanie,
- dbanie o kulturę dyskusji,
- zgłaszanie się do zabrania głosu (zapisy na karcie zgłoszenia),
- przestrzeganie ograniczenia czasu wypowiedzi (można użyć sygnału świetlnego lub dzwonka do wskazania wyczerpania limitu czasu).

a ponadto ważne są:

- miła atmosfera, „jak w rodzinie”,
- dobra wola,
- ciekawość, zainteresowanie,
- porządek,

- swoboda,
- dobra organizacja,
- to, że można się otworzyć,
- koncentracja na uczestnikach,
- umiejętne słuchanie,
- dobra komunikacja,
- wspólny cel,
- nastawienie na to, że można coś załatwić,
- można się dowiedzieć, czego potrzeba sąsiadowi,
- chęć pomocy,
- dążenie do kompromisu,
- umiejętność prowadzenia dialogu.

PRZYGOTOWANIE MATERIAŁÓW INFORMACYJNYCH

To ważne działanie poprzedzające zebranie. Materiały informacyjne służą dobremu przygotowaniu mieszkańców do udziału w zebraniu wiejskim (a warto pamiętać, że prawo udziału w zebraniu wiejskim mają wszyscy stali mieszkańcy sołectwa).

Materiały powinny informować o tematyce podejmowanej podczas zebrania oraz wskazywać i **wyjaśniać cel zebrania**.

Rola informacji polega przede wszystkim na **kształtowaniu świadomości mieszkańców** dotyczącej tematyki, a także zebrania wiejskiego jako formy demokratycznego decydowania o sprawach sołectwa.

Informacja powinna być udostępniona przed spotkaniem, powinna także być dostępna podczas spotkania. Umieszczenie jej w internecie przed zebraniem jest dobrą praktyką. Opracowana informacja powinna być **prosta, ilustrowana, czytelna, dopasowana** do różnych grup

odbiorców: dzieci, osób starszych, osób mniej wykształconych.

Po prostu – przekaz powinien trafić do każdego. Materiały informujące o zebraniu wiejskim mogą też przybrać formę plakatu, który przyciąga uwagę i zarazem przekazuje informację.

PRZYGOTOWANIE FORMULARZY

Zestaw podstawowych formularzy przydatnych podczas zebrania wiejskiego to:

- lista obecności,
- formularz uchwały,
- porządek obrad,

- formularz zgłoszenia inicjatywy (do sfinansowania z funduszu sołeckiego),
- inne (np. formularz zgłoszenia inicjatywy uchwałodawczej z uzasadnieniem).

PRZYGOTOWANIE PROGRAMU

Program zebrania wiejskiego może składać się z następujących punktów:

- przywitanie,
- przedstawienie porządku zebrania (i przyjęcie porządku zebrania),
- wybór (wskazanie) prowadzącego zebranie i protokolanta,
- przedstawienie informacji o funduszu sołeckim i kwocie limitu,
- zapytanie o propozycje inicjatyw do sfinansowania z funduszu sołeckiego,
- przedstawienie wcześniej przygotowanych propozycji z uzasadnieniem,
- zapytanie o dodatkowe (nowe) propozycje,
- przeprowadzenie dyskusji dotyczących zgłoszonych propozycji,
- zarządzenie głosowania i podjęcie uchwały o wyborze inicjatyw do sfinansowania z funduszu sołeckiego,
- odczytanie uchwały,
- podziękowanie i zamknięcie obrad.

PRZYGOTOWANIE SALI

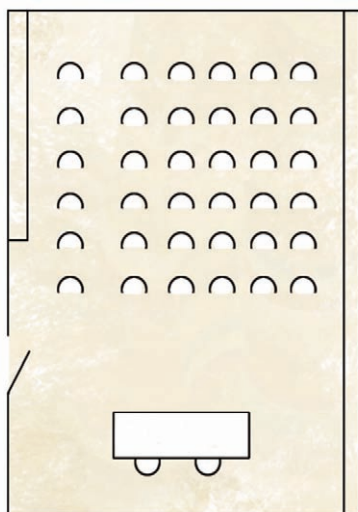
Przygotowując salę, bierzemy pod uwagę dwa aspekty:

- aranżację i wyposażenie sali.

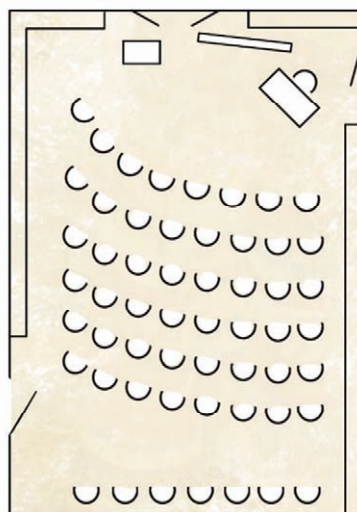
Prawidłowa aranżacja sali sprzyja porozumieniu, poczuciu równości uczestników i dobrej komunikacji. Umożliwia też obserwowanie informacji umieszczonych na ekranie (albo na ścianie w formie kart przyklejonych papierową taśmą). Propozycje zmiany aranżacji przedstawiają rysunki:

Murowaniec

Poprzedni układ pomieszczenia

Nowy układ pomieszczenia

Wyposażenie sali zebrania wiejskiego to:

- tablica do pisania (flip-chart),
- komputer, rzutnik i ekran (jasna i gładka ściana),
- mikrofon i nagłośnienie,
- dyktafon do rejestrowania dźwięku,

a także

- woda

oraz

- dzwonek dla prowadzącego do sygnalizowania końca czasu wypowiedzi.

Można także przygotować poczęstunek, który będzie podawany w przerwie długiego zebrania albo po zakończeniu zebrania.

DOKUMENTOWANIE ZEBRANIA

Dokumentowanie zebrania wiejskiego ma dwa cele:

- przygotowanie uchwał jako załączników do wniosku składanego przez sołtysa do wójta (burmistrza),
- poinformowanie mieszkańców o przebiegu i wynikach zebrania.

O ile formularz uchwały jest zazwyczaj dostarczany przez odpowiednie służby urzędu gminy, o tyle sporządzenie relacji z zebrania wiejskiego i przekazanie jej mieszkańcom jest rzadkim zwyczajem. A przecież to ważny obowiązek prowadzącego!

Relacja z zebrania wiejskiego może zawierać:

- podziękowanie za aktywny udział,
- przedstawienie celu zebrania,
- opis przebiegu dyskusji,
- zaprezentowanie wyników dyskusji – najważniejszych argumentów przedstawianych przez mieszkańców,
- treść podjętych uchwał z uzasadnieniem,
- informacje o zadaniach wynikających z podjętych uchwał i roli mieszkańców w realizacji i monitorowaniu tych zadań.

GMINA KŁODAWA

Mieszkańcy gminy Kłodawa wskazali na znaczenie prawidłowych relacji między ludźmi.

Dobre relacje pogłębiają i wzmacniają więzi między nami.

Służą im spotkania, podczas których ważne jest to, by zadbać o uśmiech i dobre słowo.

Kształtowanie tych relacji będzie możliwe wtedy, kiedy uda się otworzyć na innych.

Co to znaczy „OTWORZYĆ SIĘ”?

To inaczej obdarzać inną osobę szacunkiem, traktować ją jak kogoś ważnego. Być ważnym nie oznacza wcale BYCIA WAŻNIEJSZYM. Człowiek czuje się ważny wtedy, kiedy obdarzamy go zaufaniem i zainteresowaniem. Możemy to okazać poprzez zwrócenie się – całej sylwetki – w kierunku rozmówcy.

Podczas rozmowy patrzymy na rozmówcę i potwierdzamy, że rozumiemy, co do nas mówi:

Rozumiem, że chodzi ci o...

Widzę, że to dla ciebie ważne...

Myślę, że tą sprawą warto się zająć...

Możemy też dopytać:

Co proponujesz?

Jak mogę ci pomóc?

Kto jeszcze może się tym zainteresować?

Najlepiej... zacząć od siebie.

Być otwartym znaczy tyle, co zainteresować się drugą osobą i zwracać uwagę na to,

co dobrego ta osoba mówi albo robi (a nie, **co jest nie tak**).

- odczuwa zadowolenie
- ma chęć
- czuje się wyróżniony
- czuje się doceniony
- czuje się „mocniejszy”
- jest dumny

- czuje się źle
- nie chce mu się
- czuje się obrażony
- czuje się zniechęcony
- czuje się poniżony
- czuje się odrzucony

Wskazano na znaczenie przygotowanie odpowiedniej informacji dla mieszkańców.

Chodzi o to, by każdy mógł dowiedzieć się:

Na czym polega fundusz sołecki?

Jak to działa?

Jak można się zaangażować?

Co konkretnie zależy od mieszkańców?

Jak można zaangażować mieszkańców?

- ☞ zorganizować 2–3 spotkania (także nieformalne, wzmacniające więzi i zaufanie) – w kwietniu, czerwcu i wrześniu, a nawet – co miesiąc (10 w roku, z wakacyjną przerwą),
- ☞ przekazywać zrozumiałe informacje,
- ☞ przekonać o tym, jak ważne jest zaangażowanie,
- ☞ wypracować przejrzysty system nagradzania aktywności, także przez słowa,
- ☞ stosować komunikaty wzmacniające, np.:
 - „jesteś nam potrzebny...”,
 - „bez ciebie to nie to samo...”.

Elementy zebrania wiejskiego istotne dla jego powodzenia:

1. INFORMACJA
2. ARANŻACJA SALI
3. PORZĄDEK OBRAD
4. FORMULARZE
5. ZASADY PODEJMOWANIA UCHWAŁ
6. ZASADY UCZESTNICTWA

no i oczywiście umiejętność

7. PROWADZENIE ZEBRANIA

1. INFORMACJA

Informacja poprzedzająca zaproszenie na zebranie wiejskie może liczyć na przykład **12 zdań**:

Czym jest fundusz sołecki?

2 zdania

Jakie są cele rozwoju naszej wsi? 2 zdania

Kto może zgłosić inicjatywę zadania
do sfinansowania z funduszu sołeckiego? 2 zdania

Jakie warunki musi spełniać
proponowane zadanie? 2 zdania

Kto podejmuje decyzję? 1 zdanie

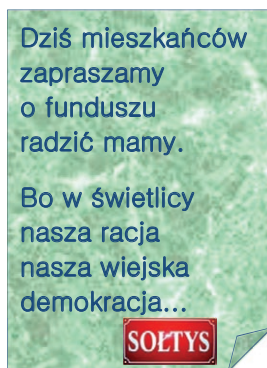
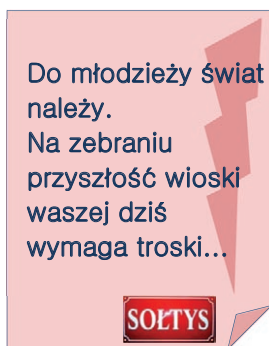
Jaki jest kalendarz
– kiedy się tym zajmiemy? 2 zdania

Ile jest pieniędzy? 1 zdanie

...

Informacja może być opracowana w trzech wersjach
(dla dzieci, dla młodzieży i dla pozostałych mieszkańców).

Każda wersja zawiera tę samą informację o miejscu,
czasie i tematyce zebrania, ale różne mogą być słowa,
elementy graficzne i nieco inna treść, dostosowana do
danej grupy odbiorców.

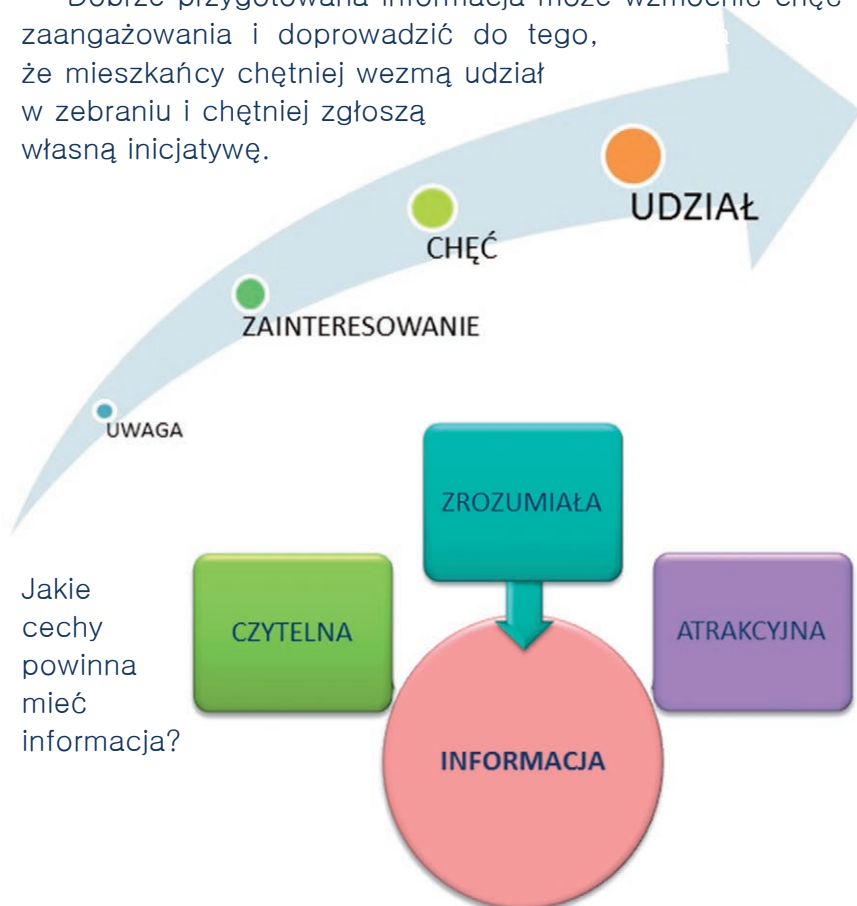
Czemu służy przygotowanie informacji o funduszu sołeckim?

Jak to może wpłynąć na pobudzanie aktywności?

Atrakcyjnie przygotowana informacja przyciąga uwagę, a dzięki temu możemy zainteresować mieszkańców funduszem sołeckim. Proste słowa, duże litery, wykorzystanie kolorów, a także rysunków – to wszystko sprawia, że mieszkańcy chętniej zapoznają się z treścią ulotki albo plakatu czy też komunikatu w internecie.

Treść powinna być interesująca dla mieszkańców, dopasowana do tego, co jest dla nich ważne. Powinna też sprawić, że poczują się ważni.

Dobrze przygotowana informacja może wzmocnić chęć zaangażowania i doprowadzić do tego, że mieszkańcy chętniej wezmą udział w zebraniu i chętniej zgłoszą własną inicjatywę.

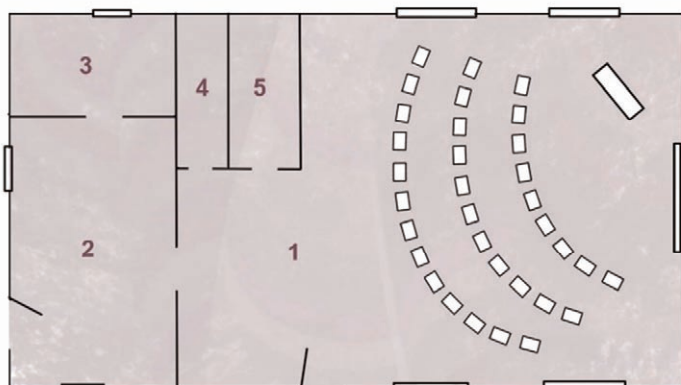

2. Aranżacja sali

W aranżacji sali chodzi o to, aby zapewnić odpowiednie warunki do swobodnej, uczciwej i przyjaznej rozmowy:

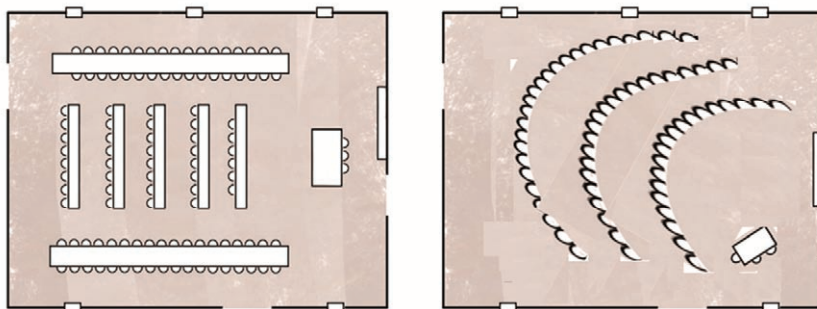
- zapewnić równość uczestników (nikt nie jest wyróżniony),
- uruchomić kanał wzrokowy (można wykorzystać tablicę, umieścić na ścianie duży arkusz papieru, na którym są zapisywane propozycje, wykorzystać komputer z ekranem albo dużym telewizorem, ...),
- znieść konfrontacyjny układ – uczestnicy nie siedzą naprzeciwko siebie, ale w kręgu,
- jest dobra widoczność – każdy może widzieć każdego,
- nie ma barier pomiędzy uczestnikami (zwłaszcza stołów).

PRZYKŁADY ARANŻACJI POMIESZCZENIA

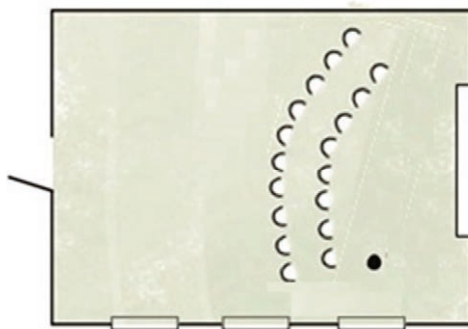

1 Sala
2 Zaplecze kuchenne
3 Zaplecze gospodarcze

4.5 Toaleta

W układzie po prawej stronie łatwiej widzieć się nawzajem, a osoba prowadząca może jednocześnie widzieć ekran i uczestników. Prowadzący zajmuje miejsce nie „na wprost”, ale lekko pod skosem. Taki układ nie jest konfrontacyjny, to znaczy, że nie zachęca do zajmowania przeciwnego stanowiska.

Przy niewielkiej liczbie uczestników można ustawić krzesła w kręgu albo w dwóch kregach. To sprawia, że wszyscy mogą się czuć „razem” i mogą swobodnie rozmawiać, a także obserwować przygotowane przez prowadzącego materiały (umieszczone na ścianie bądź wyświetlone na ekranie).

3. Proponowany **PORZĄDEK OBRAD**, a właściwie **kolejność postępowania** podczas zebrania wiejskiego może wyglądać tak:

- 1) Powitanie każdego z przychodzących, najlepiej zanim wejdzie do sali albo tuż przy wejściu (to zadanie sołtysa).
- 2) Otwarcie zebrania (podziękowanie za przybycie) i przedstawienie porządku obrad.
- 3) Wskazanie prowadzącego.
- 4) Powołanie protokolanta.
- 5) Przedstawienie i wyjaśnienie celu zebrania.
- 6) Przedstawienie krótkiej informacji o funduszu sołeckim.
- 7) Zaprezentowanie propozycji inicjatyw (zadań) do sfinansowania z funduszu sołeckiego.
- 8) Dyskusja na temat przedstawionych propozycji.
- 9) Podjęcie uchwały.
- 10) Podziękowanie i zamknięcie zebrania.

4. FORMULARZE

Przygotowanie formularzy znacznie ułatwia dokumentowanie zebrania. Do podstawowych formularzy zaliczono:

- listę obecności,
- listę mieszkańców zgłaszających inicjatywę,
- protokół zebrania,
- protokół głosowania,
- formularz uchwały (do wypełnienia podczas zebrania).

5. ZASADY PODEJMOWANIA UCHWAŁ ZEBRANIA WIEJSKIEGO

Zebrawie wiejskie podejmuje uchwały zgodnie z zapisami zawartymi w statucie sołectwa.

6. ZASADY UCZESTNICTWA

Jeżeli na zebraniu wiejskim pojawiają się osoby nieuprawnione do głosowania (np. osoby niepełnoletnie, osoby niezamieszkałe w sołectwie), powinny być poinformowane o tym i poproszone o wyrażenie swoich opinii przed formalnym głosowaniem. Zdanie takich uczestników nie musi być brane pod uwagę, ale warto go wysłuchać, bo może wnieść coś nowego.

7. PROWADZENIE ZEBRANIA

Prowadzenie zebrania łączy się z występowaniem przed zgromadzoną grupą mieszkańców – jest wystąpieniem publicznym. Wystąpienia publiczne rządzą się swoistymi regułami.

Prowadzenie zebrania jest bardziej skuteczne, jeśli prowadzący:

- jest przygotowany,
- jest „wyluzowany”, przyjaźnie nastawiony,
- ma odpowiedni wygląd (strój, postawa, ...)
- trzyma się tematu,
- zachęca do wypowiedzi,
- skutecznie czuwa nad dyscypliną,
- kontroluje staranne dokumentowanie zebrania,
- słucha uważnie,
- podsumowuje (powtarza) ważniejsze argumenty,
- ...
-

GINA SKULSK

ANIMACJA LOKALNEJ AKTYWNOŚCI

Co możemy uzyskać?

Co się zmieni, kiedy mieszkańcy będą zaangażowani?

Animacja lokalnej aktywności sprzyja zaangażowaniu mieszkańców. Dzięki wspólnemu planowaniu można uwzględnić różne punkty widzenia. Pozwala to na uzgodnienie tego, co jest ważne dla wsi – czyli możemy ustalić priorytety. Można też czuwać nad kontynuacją niektórych zadań, których skala jest większa niż roczny limit wydatków. W ten sposób możemy dzielić większe przedsięwzięcia na roczne etapy.

Animacja lokalnej aktywności jest po to, by mieszkańcy poczuli się ważni. Można dzięki ich zaangażowaniu oczekiwać nowych, lepszych pomysłów. Mieszkańcy będą bardziej otwarci i będą wypowiadać swoje zdanie, będą dostrzegać korzyści dla siebie. Sołtys, który potrafi dotrzeć do ludzi, będzie miał lepszą opinię.

Poprzez animację można przełamać nieśmiałość, nawiązać relacje i dzięki temu lepiej wykorzystać potencjał społeczny.

Sposobem na animację jest organizowanie spotkań, służących przedstawieniu i wysłuchaniu wszystkich pomysłów (można też je zapisywać w taki sposób, aby to było widoczne). Ważne jest także zachęcanie do rozmowy i do wypowiedzi. Zaoferowanie pomocy osobom starszym w dotarciu na spotkanie będzie dowodem dbałości o ich uczestnictwo w zebraniu. Młodzież można zachęcić i powiadomić za pośrednictwem portali społecznościowych.

Co konkretnie można zrobić w sytuacji, kiedy ktoś...

**nie umie się
wysławić?**

Można porozmawiać indywidualnie, w cztery oczy – w ten sposób unikamy stresu związanego z tym, że „wszyscy patrzą i słuchają”.

**nie wie, o co
chodzi?**

Można dostarczyć mieszkańcom informację, która wyjaśnia sens, znaczenie i zasady funduszu sołeckiego.

**nie poradzi
sobie, żeby
samodzielnie
dotrzeć na
spotkanie?**

Można zaoferować pomoc w przygotowaniu się i dotarciu na miejsce oraz w powrocie do domu.

RECEPTA NA ZEBRANIE WIEJSKIE

	DZIAŁANIE	FORMULARZ
PRZED	Przygotowanie informacji oraz zawiadomienia o zebraniu	ulotka, kurenda (okólnik), plakat
	Przygotowanie sali i poczęstunku	
W TRAKCIE	1. Powitanie	• lista obecności
	2. Wybór prowadzącego	
	3. Wybór protokolanta	
	4. Przedstawienie porządku zebrania	
	5. Prezentacja tematyki funduszu sołeckiego	• formularz zgłoszenia inicjatywy
	6. Przedstawienie propozycji inicjatyw	
	7. Dyskusja	
	8. Podjęcie uchwał	• formularz uchwały
	9. Zakończenie – ogłoszenie wyników	
	10. Podziękowanie	
PO	11. Sporządzenie sprawozdania z zebrania wiejskiego	ulotka, kurenda, plakat
	12. Rozpowszechnienie sprawozdania z zebrania wiejskiego	

Owocnych obrad!

ISBN: 978-83-938014-8-0

